

Obsah.

	Str.
<i>Úvod</i> : souvislost doby husitské s předhusitskou, umělecká a historická	1—4
Část I.	
Do vystoupení M. Jana Husa.	
(Do r. 1403.)	
<i>Úvod</i> : přehled vývoje idey lidové písně duchovní až do Husa	7—9
<i>I. Všeobecné podmínky rozvoje lidové písně duchovní</i> : První křesťané: zpěv obce, sv. Pavel 10—11. Vznik liturgického zpěvu 11—12. Sv. Augustin 12—13. První zákazy lidového zpěvu: proti ženám, kacířům 14—15. Schola sanctorum 15. Antiphonarium Romanum 16. — Rozvoj universální katolické církve 16, liturgická latina 17—18. Liturgický zpěv v lidu: žalmy 18—19. Kyrie eleison 19. Interpolace: sekvence (jich syllabičnost) 20, tropy 20. „Hospodine, pomiluj ny“ 21, „Svatý Václave“ 22. Původ písní: prosebné písně 23, v kostele 23—24. — Snahy reformní v hudbě. Sv. Bernart: odpor proti koloratuře 24—25, záliba v lidovém zpěvu 25. Křížácké písně, pouti, processí 26—27. Sv. František 27. Rozvoj mensury a diafonie 28—29. Reforma textů: národní literatury 29—30. Modlitby 30—31, kázání 31—32	10—32
<i>II. První kacíři v Čechách (Valdenští, Mrškači)</i> : Počátky kacířství 33. Valdenští: Waldez 33—34. Valdenská konservativnost v liturgii: latina, kněžství, mše 34—35. Odpor proti liturgickému zpěvu, negativní opposice 35—37. Bible a modlitby 37—39. Kathaři, joachimismus 39. Magdalenky, sekta Vilemíny v Miláně 40—41. — Mrškači: obliba zpěvu, processí, předzpěváci 41—43. Cizí původ 43—44. Mrškači v Čechách: jich zpěv německý 44—46. Novoty: processí o božím těle a v kostele, množství písní 46—48. Liturgický ráz: Alleluia 48—50. Lidové žalmování, první písně 50—52. — Význam sekt pro lidovou píseň kostelní 52	33—52
<i>III. Kazatelské hnutí v Čechách (Waldhauser, Milíč, Matěj z Janova)</i> : Nedostatky kostelního zpěvu: hromadění beneficí, pohřby, interdikt 53—56; neznalost zpěvu, vzrůst čtených mší 56—57. Liturgické zpěvní knihy 58—62. Úpadek pěveckých sborů 62—65. — Kazatelé 65. Waldhauser: Bůh všemohúcí 65—67. — Milíč: Jerusalemská kaple 67—68, kázání 69, modlitby 70—73, odpor proti světské písni 73—74. — Matěj z Janova: odpor proti umění 74 až 75, zvláště proti zpěvu 76 i liturgickému 77—79. Kněz Jakub 79. Anatomia membrorum Antichristi 79—80. — Kult božího těla: mše 81, oltáře 82, kaple 83. Bratrstva: bratrstvo s obručí 83, kaple božího těla na Novém Městě 83—85. Processí 85—86. Jezu Kriste, štědrý kněže 87—89. Bůh všemohúcí 89—92	53—93
<i>IV. Hnutí na Pražské universitě (Mistr Závěš, Betlemská kaple)</i> : Pařížská universita: Vojtěch Rankův de Ericinio 94—96. Pražská uni-	

- versita 96; Petr ze Stoupana, hudebník a kazatel 97—100. — Mistr Závíš a Václav Rohle z Jičína: jich studia, praebendy 101—105, cesta do Říma 105—109. Rohle praecentorem mansionářů 104—105. Závíšův spor s Husem 109—110. Závíš skladatel: význam kostelních a světských jeho skladeb 110—111. Mikuláš Káče 111. Skladatelská škola česká 112—114. — Betlemská kaple: Jan z Milheimu a liturgický zpěv 115—116. Kramář Kříž 116—117. Jan Protiva z Nové Vsi 117—118. Jan Štěkna: život, jeho modlitby, pobyt v Polsku 118—121. — Národní hnutí na universitě 122 . . . 94—122
- V. *Názory světských stavů (Štítný)*: Králové čeští: Karel IV. 123—124, Václav IV. 125. Milci na dvoře Václavově 125. Počátky časové písně: o milostivém létě 1393 126, o smrti Karla z Anjou r. 1386 126—128. Panská jednota (Smil Flaška z Pardubic) 128—129. Píseň o p. Vilémovi z Pernštejna 129. Písně dvořanské 129—131. Měšťanstvo 131. Pouti 132. — Štítný: záliba v liturgickém zpěvu 132—134. Odpor proti lidové písni světské 134. Názor na zpěv 135. Esthetika Štítného 136—137. Názor o hudebnících (virtuositě) 137—138. Požadavek lidového zpěvu duchovního 139—140. — Žáci: koleda 140. Vaganti: vážné písně latinské 140—143, rozpustilé české 143—145. Lapkové 145. Vojáci: obliba zpěvu 146—147. Bogarodzica 147—149 . . . . . 123—150

Část II.

M. Jan Hus a jeho doba.

(1403—1417.)

- Úvod*: Význam Husovy osobnosti a Betlemské kaple . . . . . 153—156
- I. *M. Jan Hus*: Husovo mládí: zpěv 157—159. Jeho hudebnost a uměleckost (malířství) 159—162. Gerson 162. — Wiclif: proti umění 162—164, zpěv nevzdělává 165. Hus a Wiclif o liturgickém zpěvu 165—167. Národnostní snažení jeho 167—169. Lollardi 169—171. Hus o chrámovém zpěvu 171—172. Nový řád zpěvu v kapli Betlemské a jeho význam 173—175. Husova reforma kostelního zpěvu: odpor proti nešvarům 175—177. — Hus o modlitbě 177 až 180. Zpěv a modlitba 180—181. Lidový zpěv světský, jeho zkaženost a náprava, nábožné písně lidové 181. Společnost modlitby a zpěvu: kostelní píseň světská 181—186 . . . . . 157—186
- II. *Husovy písně*: Tradice o Husových písních 187—189. Literatura 189 až 190. — Hus skládal písně 191—193. Navštév nás, Kriste žádúci: modlitba i píseň 194—196; Jesu Kriste, štědrý kněže: vznik textu 196—204. — Forma: metrum 204—206, rým 206—207, strofa 207 až 208. — „Skladatelé“ písní 208—209. Cizí nápěvy u Husa: „Jesu Kriste, štědrý kněže“ 209—213. Původní nápěv „Navštév nás“ 213—216. — Dvě pravděpodobně Husovy písně: „Vstalť jest buoh z mrtvých“ 216—218 a „Jesus Christus, nostra salus“ 218 až 219. Písně přičítané Husovi bez dostatečného důvodu 219—221 187—221
- III. *M. Jeronym Pražský*: Skladatel písní: satirické písně 222—224, pobožné písně o božím těle 224—225. Německé písně 225—227. Liturgický zpěv: zpěv Jeronymův při smrti 227—231. — *Recomendatio liberalium artium*: Jeronym autorem 231—232. Obsah: umění výkonné, theorie konsonance a vícehlasu 232—234. — Význam Jeronymův 234 . . . . . 222—234
- IV. *České duchovní písně doby Husovy*: Stanovení písní doby Husovy: 11 písní českých 235—237. Rukopisy: Vyšebrodský z r. 1410 237

- až 239 a Vratislavský z r. 1417 (Mikuláš Kozel) 239—242. — Písně o božím těle: O spasitelná oběti 242—245. Otče bože všemohúci 245—247, Jesus Christus, nostra salus 247—251, Jesus Kristus, naše spása 251—255. — Modlitby zpívané: Otče náš 255 až 258, Zdrávas Maria 258, Věři u buoh 258—259, Desatero 259 až 261. — Mariánské písně: Zdráva královno slavnosti (Salve regina glorie) 262—269. Na čest panny cožť zpieváme (Ad honorem et decorem matris domini) 269—275. Doroto, panno čistá 275—276. — Vánoční písně: Vizmež pacholíčka (In dulci júbilo) 276—280. Stalať jest se věc divná (Patrata sunt miracula) 281 až 286. Narodil se Emanuel (Resonet in laudibus) 286—293. — Velkonoční písně: Den vzkříšení Jesu Krista (Surrexit Christus hodie) 293—298. Vstalať jest buoh z mrtvých (Stupefactus inferni dux) 298—302. — Umělost a trojdílné písně 303—304. Forma písní: Sloky 304—306, metrika 306—307, rýmy 307—308. — Ná-pěvy: první melodický typ 303—313; druhý melodický typ 313 až 318, vánoční písně 316, 318—321. Umělost nápěvů 322, jich objem, tonina, forma, rhythmus 323—324 . . . . . 235—324
- V. *Latinské duchovní písně doby Husovy*: Nejstarší naše duchovní písně: jich liturgičnost 325—330. — Umělé skladby 330—331. Mensura: interpolace „Benedicamus“ 331—333, leichy (sekvence): „Ave trinitatis“ 333—335, „Stabat mater“ 335—336. — Doba reformy latinských písní 336—337. Jich autory žáci 337—338. Český původ písní; internacionální písně (vánoční) 338—340. Zpěv latinských písní v kostele 341. Poměr jich k novému hnutí a k českým písním doby Husovy 341—344. Jich lidovost (první rorátní píseň) 344—345. — Výčet tehdejších latinských písní 346—347. Rozbor formy textů a nápěvů 347—361 . . . . . 325—361
- VI. *Spory o lidovou píseň kostelní*: Lidová píseň a církevní zákonodárství 362—363. Arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hasenburka 364. Reakční snahy: liturgický zpěv, processí 364—365. Úcta k božimu tělu 366—368. Demonstrace liturgickým zpěvem 368—370. — Úcta k českým patronům: Hospodine, pomiluj ny 371—374. Svatý náš Václave 374—375. Nové zpěvy o sv. Václavu 375—378, sv. Vojtěchu 378—380 a sv. Ludmile 380—382. — Zákazy: synoda z r. 1408 382—384. Husova reforma, doba jejího vzniku 384—387. Rok 1412 387. Nový zákaz písní v kostele 387. Interdikt 388. — Stanovisko církve: Štěpán Pálec 388—391, mistr Závaš 392, Mikuláš Stoer ze Svídnice 393—395, Štěpán z Dolan 395—397. Obrana lidové písně: spisek De cantu vulgari 397—398 362—398
- VII. *Časové písně a popěvky*: Potupné písně 399—400. Žáci 400. Písně a popěvky 400—401. Čtyřveršová strofa: píseň o bekyních 401—402, píseň contra omnes status 402—403. Píseň o Pravdě 403—409. — Trojveršová strofa: píseň o kněžích svatokupcích 409—411. Pětiveršová strofa: píseň o Wiklefici 411, píseň proti Wiklefistům 411—413. Nápěv „Imber nunc celitus“ 413—418. — Popěvky: o arcibiskupovi Zbyňkovi 418—421, o Rackovi ze Dvorce 421 a Voksovi z Valdštejna 421—422, o Mikulášovi z Prahy 422 a Kunrátovi z Vechty 422, proti odpustkům 423—424, o Betlemské kapli 424—425. — Pětiveršová strofa: původ a oblíba, její forma 425—427. Obecný nápěv 427—428. Píseň „O svolání Konstanské“ 425—430. Parodie písní: o Bydžovských ševcích 431—432. Obecný typ nápěvu té doby 432—433. — Píseň o arcibiskupu Zbyňkovi: nový typ písní 433—437; chiliasmus 437. Antikrist 437—438. — Parodistické mše 438; parodistické pašije 438, pijácká mše 438—439. Wiklefistká mše 439—440; sekvence 440—441, liber generationis 441—443 . . . . . 399—444
- Doslov*: Koncil Kostnický 445—447. Ctění Husa za svatého 447—448. Rozvrat liturgického zpěvu v Čechách 448—449. Závěr 449 . . . 445—449

Přílohy:

A. České písně doby Husovy.

I. <i>Písně z doby předhusitské</i> : 1. Hospodine, pomiluj ny 453—455. —	
2. Svatý Václave 455—456. — 3. Buoh všemohúcí 457—458. —	
4. Jesu Kriste, štědrý kněže 459—463	453—463
II. <i>Písně Husovy</i> . 1. Jesu Kriste, štědrý kněže 464—465. Jesu, salvator	
optime 465—466. — 2. Navštěv nás, Kriste žádúcí 467—468 . .	464—468
III. <i>Modlitby</i> : 1. Otčenáš 469. — 2. Zdráva Maria 469—470. — 3. Věřím	
v boha 471. — 4. Desatero 471	469—471
IV. <i>Písně o těle božím</i> : 1. O spasitedlná oběti 472. — 2. Jesus Christus,	
nostra salus 473—476. Jesus Kristus, naše spása 476. — 3. Otče	
bože všemohúcí 477—478	472—478
V. <i>Písně mariánské</i> : 1. Zdráva královno slavnosti 479—482. — 2. Na čest	
panně cožť zpieváme 482—485	479—485
VI. <i>Písně vánoční</i> : 1. Vizmež pacholíčka 486—487. — 2. Stalať se jest	
věc divná 487—490. — 3. Narodil se Emanuel 490	486—490
VII. <i>Písně velikonoční</i> : 1. Den vzkríšení Jesu Krista 491. — 2. Vstalať	
jest buoh z mrtvých 491—493	491—493
VIII. <i>Časové písně</i> : 1. Píseň o Pravdě 494—496. — 2. Imber nunc celitus	
497—498. — 3. Píseň o koncilu Kostnickém 498—499. — 4. Píseň	
o arcibiskupu Zbyňkovi 499—500. — 5. Sekvence z Viklefitské	
mše 500—501	494—501

B. K boji o lidový zpěv kostelní.

1. Z traktátu M. Mikuláše Stoera ze Svídnice: <i>De officio missae</i> : Části	
mše 502. O zpěvu mešním Hugona a S. Victore a j. 503	502—504
2. <i>De cantu vulgari</i> : Srozumitelnost zpěvu 505. Slovanská bohoslužba,	
srozumitelnost jazyka, česká píseň 506	505—506

Rejstříky:

1. <i>Rejstřík textů a nápěvů</i>	507—511
2. <i>Rejstřík jmen</i>	511—522
3. <i>Rejstřík věcí</i>	523—530
<i>Opravy</i>	531